

Z sochaczewskiego rodem

Rybno

Leżące niedaleko Sochaczewa Rybno na kartach historii pojawiło się po raz pierwszy w 1368 r. w dokumencie wystawionym przez księcia Siemowita III. Jednak już w XII w. istniała tu parafia, a ślady osadnictwa ludzkiego sięgają znacznie wcześniejszego okresu. Rybno było kolebką starożytnego mazowieckiego rodu tytułującego się herbem Radwan i Sulima, rodu, który później przybrał nazwisko Rybińskich. Z Rybna pochodził Paweł Klemens Rybiński, który w 1404 r. został pierwszym proboszczem parafii św. Ducha w Łowiczu. Kolejnym przedstawicielem rodu, żyjącym w XV w. był Gotard Babski właściciel Rybna i Babska — wsi położonej w pobliżu Rawy. Z 1420 r. pochodzi informacja, że studiował on na Uniwersytecie Krakowskim. W 1431 r. pracował w kancelarii księżny Aleksandry, Siemowita V. W latach 1436-1441 Gotard Babski piastował godność kanclerza dworu tegoż księcia. Był też kanclerzem ziemskim gostyńskim w latach 1437-1444. Władysław I, brat i spadkobierca Siemowita V mianował Babskiego kanclerzem sochaczewskim. Funkcję tę sprawował w latach 1446-1463. Z Gotardem Babskim łączona jest ponura kryminalna historia. Niektórzy uważają, że to właśnie on był sprawcą śmierci książąt Siemowita VI i Władysława II, wspólnie władających ziemiami — rawską, sochaczewską i gostyńską. Pierwszy z nich zmarł na początku stycznia 1462 r. w Sannikach, drugi w lutym 1462 r. w Płocku. Dwa zgo-

ny w tak krótkim odstępie czasu były czymś niezwykle i wywołały liczne komentarze. Długosz zanotował pogłoskę, że przyczyną śmierci obu książąt była trucizna podana im przez kasztelana sochaczewskiego Gotarda z Rybna, który jakoby podejrzewał ich o chęć odebrania mu

dziedzicznej wsi Rybna, oczywiście twierdzenie to przyjąć trzeba bardzo ostrożnie, gdyż zarzutem podawania trucizny szafowano w owych czasach bardzo często, niemniej jednak zupełnie odrzucić go nie można, zwłaszcza, że nie ma żadnych opisów choroby książąt, które jednoznacznie pozwoliłyby stwierdzić, co było przyczyną śmierci tych dwóch tak młodych ludzi. W każdym razie nie padli oni ofiarą jakiejś epidemii, gdyż nie ma informacji o tym, by takowa grasowała wówczas na Mazowszu. Być może przyczyną śmierci obu książąt była gruźlica, na którą zmarł ich ojciec książę Władysław. Fakt, że Gotard z Rybna występuje po 1462 r. w najbliższym otoczeniu księżny Katarzyny, ciotki zmarłych Siemowita VI i Władysława II, zdaje się świadczyć, że nie był on oficjalnie oskarżony o otrucie i śmierć oby młodych książąt.

L. N.

Opracowano na podstawie materiałów znajdujących się w Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą.

Na ilustracji herb Radwan